

In den genannten Straßen wurden bei der Erneuerung einer Fernwärmeleitung nur Überreste von Fundamentmauern aus Ziegeln dokumentiert, wohl von Kellern einer älteren Bebauung. Es wurden keine Funde geborgen.

Róbert Antal

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)
Ulice Lazaretní 1/7, areál bývalé Zbrojovky.
Novověk, 19. století. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při průzkumu byl v půdorysu zachycen liniový příznak, který se při provedení následného řezu ukázal být s největší pravděpodobností částí úvozové cesty. Tato byla interpretována podle zachycených vyjetých kolejí na dně úvozu a podařilo se ji ztotožnit s cestou spojující Husovice a Židenice, jež je v těchto místech vyznačená na mapách z 19. století. Ve 20. století při stavbě areálu zde však byl terén srovnán a úvozová cesta tak byla zasypána kromě jiných materiálů také odtěženou kulturní vrstvou pocházející mimo jiné z přilehlého pravěkého sídliště (obr. 38). V sondě tak byl na profilu zachycen sled vrstev, ze kterých bylo získáno množství materiálu ze všech komponent vyskytujících se na zkoumaném sídlišti (viz oddíl Neolit, Doba bronzová). Jednalo se o nálezy kultury s moravskou malovanou keramikou, z mladší a pozdní doby bronzové, raného středověku a nechyběla ani novověká keramika.

Profil úvozové cesty byl z východní strany narušen mladším zásahem souvisejícím s těžbou zeminy pro stavbu náspu přilehlé železnice.

Obr. 38. Brno-Zábrdovice. Pohled na řez zasypanou úvozovou cestou. Zpracování I. Čižmář.

Abb. 38. Brno-Zábrdovice. Verschütteter Hohlweg. Kartierung I. Čižmář.

Literatura

Neuvedeno.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábrdovice, Bez. Brno-město), Lazaretní-Straße 1/7. Areal der ehemaligen Waffenfabrik „Zbrojovka“. Neuzeit, 19. Jahrhundert. Fahrweg. Rettungsgrabung.

In den Auffüllschichten des im 20. Jahrhundert zugeschütteten Fahrwegs fand man Scherben aus mehreren urgeschichtlichen Zeitabschnitten sowie aus dem Frühmittelalter und der Neuzeit.

Ivan Čižmář

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)
Ulice Lazaretní 1/7, areál bývalé Zbrojovky.
Raný středověk – střední doba hradištní. Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci výzkumu při terénních úpravách v prostoru prostranství okolo bývalé nářad'ovny (viz oddíl Doba bronzová) byl zachycen jeden zahlužený objekt datovaný na základě keramiky do střední doby hradištní. Objekt porušoval příkop ze staršího období, který probíhal téměř celou plochou. V horní vrstvě příkopu (cca 0–20 cm) však byla pozorována uloženina poskytující rovněž středohradištní materiál. Může se jednat o splachy ze sídliště, jehož velká část mohla být odstraněna erozí. Jisté však je, že tehdy ještě nebyl příkop zcela dorovnan postdepozičními procesy a jeho půdorys musel být v terénu dobře patrný.

Literatura

Neuvedeno.

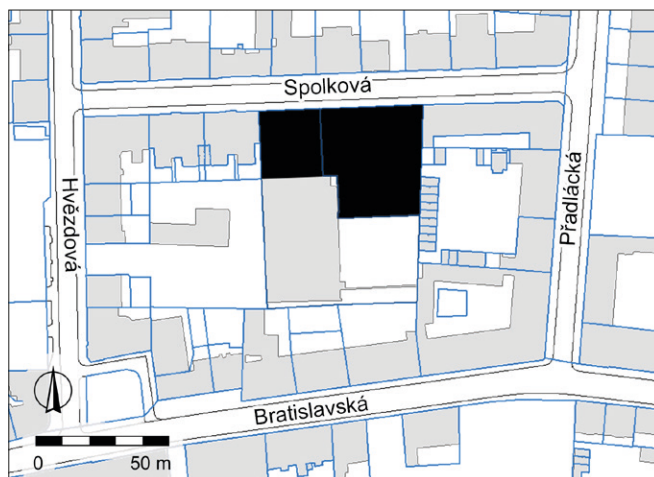
Zusammenfassung

Brno-Zábrdovice (Bez. Brno-město), Lazaretní-Straße 1/7. Areal der ehemaligen Waffenfabrik „Zbrojovka“. Frühmittelalter – mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Ivan Čižmář

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)
Spolková ulice 8, parc. č. 53, 54.
Novověk. Město. Záchraný výzkum.

Archeologický výzkum byl realizován v souvislosti s výstavbou bytového domu Lido na Spolkové ulici č. 8 v Brně (obr. 39). Terénní část výzkumu se uskutečnila v březnu až květnu roku 2019. Objekty ze středověku nebo novověku nebyly na staveništi přítomné. Kromě pravěkých objektů, které jsou popsány na jiném místě (Zůbek 2020), byly zaregistrovány další aktivity až z 19. a 20. století. Šlo o základová zdiva a stěny sklepů někdejší zástavby pozemku. Stávala zde Kafkova přádelna, která vyhořela v roce 1892. V roce 1897 zde byl postaven Dělnický dům (Zůbek 2019).

Obr. 39. Brno, ulice Spolková 8. Vyznačení plochy staveniště. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 39. Brno, Spolková-Straße 8. Lage der Baustelle. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Zůbek, A. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě Brno, Spolková 8, výstavba bytového domu Lido*. Rkp. náleзовé zprávy z akce č. A42/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zůbek, A. 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 61(1), 170.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábrdovice, Bez. Brno-město), Spolková-Straße 8, Parz. Nr. 53, 54. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Die Rettungsgrabung wurde im Zusammenhang mit dem geplanten Bau des Wohnhauses Lido im März bis Mai 2019 realisiert. Es gab keine mittelalterlichen oder frühneuzeitlichen Siedlungspuren, außer urgeschichtlichen Gruben wurden nur Fundament- und Kellermauern aus dem 19. und 20. Jahrhundert freigelegt. Früher stand hier die Kafka-Spinnerei, die im Jahre 1892 niederbrannte. An ihrer Stelle wurde 1897 ein Arbeiterhaus gebaut.

Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)

Ulice Přadlácká a Vranovská.

Středověk, novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1160058:596811.

V průběhu dubna roku 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 974/2, 974/3 a 978 v katastrálním území Brno-Zábrdovice. Výzkum byl vyvolán stavbou nového bytového domu na ploše o rozměrech cca 20 × 80 m. Plocha z jihu navazuje na prostor, který byl předmětem archeologického výzkumu při výstavbě bytového domu v roce 2017, během kterého bylo dokumentováno osídlení lidu s moravskou malovanou keramikou, únětickou kulturou a novověké sídlištní aktivity (Přichystal 2018a; 2018b; 2018c).

Zhruba v severovýchodní části stavební jámy byl na řezu zaznamenán blíže neinterpretovatelný porušený objekt, z jehož výplně bylo vyzvednuto několik keramických fragmentů vrcholně středověkého stáří. Na opačné straně staveniště byla rovněž na řezu dokumentována novověká vápenná jáma, z jejíž výplně se nepodařilo získat žádný materiál. Poslední zaznamenanou aktivitu představuje řada osmi menších jam v západní části stavební jámy. Byly rozmístěny na západním a severním okraji parcely v rozestupech 1 až 1,5 m, přičemž v jedné byl registrován zásyp po vytaženém sloupu. Z výplně dvou jam byly kromě vrcholně středověkých intruzí vyzvednuty drobné glazované fragmenty umožňující datování snad do 19. století. S největší pravděpodobností se jedná o sloupové jámy plotu ohraničujícího parcelu zaznamenanou již na indikačních skicách v roce 1825.

Literatura

Přichystal, M. 2018a: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 126–127.

Přichystal, M. 2018b: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 161.

Přichystal, M. 2018c: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(2), 228.

Summary

Brno (cadastre Zábrdovice, Brno-město District), Přadlácká and Vranovská Streets. Middle Ages, Modern Ages. Village, suburb. Rescue excavation.

During rescue excavation, one probably medieval feature, one modern age lime pit and eight post-holes of a fence which once stood on the plot border were documented.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)

Gajdošova ulice.

Novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: 1. etapa: S-JTKS (X:Y) – 1160924.94:59396.97,

2. etapa: S-JTSK (X:Y) – 1160764.81:595390.55.

V průběhu června 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum při realizaci první etapy rekonstrukce plynovodu v Gajdošově ulici v Brně-Židenicích, konkrétně v jižní části ulice (v místech u křižovatky s Vančurovou ulicí). V liniovém výkopu byl dokumentován menší zahloubený kruhový objekt s podhloubenými stěnami. Z jeho zásypu byl získán glazovaný keramický materiál a skleněné fragmenty umožňující rámcově datovat objekt do 19. století. Pravděpodobně se jednalo o odpadní jámu náležící k jednomu z domů stojících v historickém jádru Juliánova, který byl zničen výstavbou průtahu velkého městského okruhu v 80. letech 20. století.

Druhá etapa proběhla na přelomu června a července 2019. Archeologické situace byly zjištěny v liniovém výkopu v prostoru mezi domy Gajdošova č. p. 64 a č. p. 82. Samotná Gajdošova ulice sleduje starou cestu spojující historické jádro Židenic s nejstarší částí Juliánova, založeného v roce 1786. Ve zkoumaném místě se zástavba objevuje až od 80. let 19. století, kdy se v souvislosti s rozvojem brněnského průmyslu výrazně rozrůstaly jak Židenice, tak Juliánov. Velký zásah do zástavby obou městských čtvrtí představovala výstavba průtahu velkého městského okruhu v 80. letech 20. století, která zničila mj. i domy ve sledovaném prostoru (Kuča 2000, 376–377, 626, 628).

V průběhu výzkumu bylo dokumentováno celkem 15 zděných konstrukcí (základových zdí), které bylo možno s pomocí katastrální mapy evidenci z roku 1907 přiřadit ke 4 domům (č. p. 1221, 1525, 1615 a 1807). K domu č. p. 1221 bylo možno přiřadit cihlové zdi 900, 901 a 902, které byly vyzděny na světle šedou vápnito-písčitou maltu. V rámci konstrukce 900 bylo registrováno sklepní okno, stěna v tomto prostoru také nese šedou omítku. Zbytky modře nabarvené omítky se nacházely na zdech 901 a 902.

Z jižněji umístěného domu č. p. 1525 byly zaznamenány pouze zdi 903 a 904. Obě byly vyzděny ze strojových cihel na žlutou vápnito-písčitou maltu. Dům byl přiřazen k domu č. p. 1221.

Jižně od domu č. p. 1525 následovala nezastavěná parcela a poté dům č. p. 1615, ke kterému náležely zdi 905 až 908. Jednalo se o stavbu vyzděnou z cihel s malým přídatkem kamenů, především křemenných slepenců facie Old Red, byla použita světle šedá vápnito-písčítá malta. Šedá vápenná omítky byla dokumentována pouze na zdi 907.

Zdi 909 až 914 patří k nejjižnějšímu domu č. p. 1807. Také v tomto případě se jednalo o zdi vystavěné z cihel, občas se využíly křemenné slepence facie Old Red. Zeď 910 se od ostatních odlišuje, jako jediná je vystavěna na vápnito-písčitou maltu šedých odstínů, také nedosahuje ani poloviční hodnoty síly ostatních zdí – je možné, že se jedná o mladší příčku. Zbylé zdi byly vystavěny na žlutošedou vápnito-písčitou maltu. Na některých zdech (912, 913 a 914) byla přítomna šedá omítky, která spolu s železnými profily tvaru „L“ trčícími ze zdi 914 (držáky na polici?) může indikovat přítomnost sklepa v těchto místech. Dům byl pravděpodobně